

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

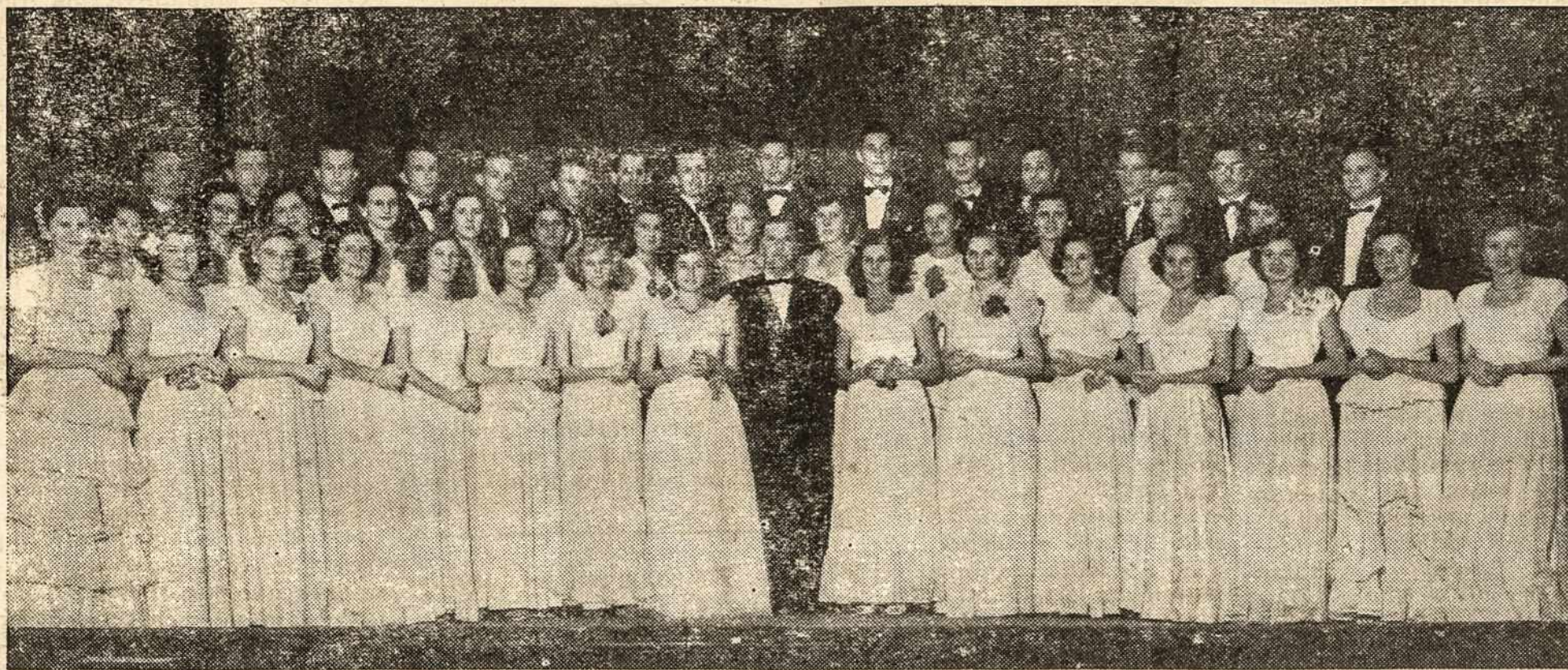
Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Ats kiro numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 95 (17)

SÃO PAULO — BRASIL, 1951 M. BALANDZIO MĒN. ABRIL 12 D.

IV METAI

Liet. K. Bendruomenės Choras koncerto metu š. m. balandžio 14 d.

MES IR DAINA

LIEUVIAI yra dainingiausios pasaulyje šalies vaikai. Dainos meilė lietuviui yra tiesiog jo paties prigimties dalis. Lietuvos dainą išgirsta dar lopšyje būdamas, savo motutės su daina migdomas, guodžiamas ir auginamas. Jis dainuoja linksmas, ar nuliūdęs; per dainą jis švelniai nusakoma savo širdies jausmus, net varguos nusiramina.

Daina lietuviui sudaro neatskiriama jo esybės dalį. Mūsų dainos, būdamos nepaprastai gražios ir melodingos, yra nuostabiai gražus ir žavus lietuvių kalbos ir tautinės kultūros žiedas. Tą mūsų dainų grožį pastebėjo daugelis svetimų tautų mokslo ir tautotyros žmonių, ir anksčiau už mus pačius pagyrė jas ir išaukštino.

Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo pradėta rinkti žodžiai ir fonografuoti dainų melodijas. Jau buvo surinkta apie 40.000 dainų, o gal dar apie tiek laukė savo eilės patekti į dainų rinkinį. Taigi, lietuvių tautos dainų lobynas buvo tiesiog milžiniškas!

Mūsų dainos yra labai brangus turtas ir tyrimų šaltinis kalbos mokslui ir muzikos studijoms. Tų sryčių specialistai mūsų dainoms atiduoda prideramą pagarbą.

Mums gi patiems lietuviška daina yra mūsų pačių širdies balsas, mūsų sielos skambusis aidas ir gyvosios kalbos puošni gėlė. Dainuojamas žodis yra pačios kalbos gavitojas, tai kalbai suteikiantis grožio ir skambumo. Gražios dainos žodžiai užburia, džiugina širdį ir sukelia meilę prie gimtosios kalbos. Tuo būdu, daina, kurią sukūrė, ir iš savo širdies išdainavo mūsų tautos protėviai, gal prieš daugelį amžių, dar šiandien gyvu aidu skamba iš mūsų lūpų, kaip šventas ir nemirtingas senolių palikimas, tartum, pačios tautos nemarumo paminklas ir ženklas.

Del to yra mūsų pareiga ugdyti dainos meilę tiek vaikų tiek ir suaugusių tarpe, nes daina padeda išlaikyti gimtąją kalbą ir išmoko tą kalbą mylėti. Lietuviška daina, būdama tiek daug skirtinga nuo kitų tautų dainų, tiek žodžiais kiek ir savo melodijomis, yra vis tiek artimesnė mūsų širdžiai ir padeda pajusti lietuviškumo esmę ir jo mūsų prigimtyje slypintį tautinį skirtingumą.

Be to, lietuviška daina yra dėkingiausia priemonė reprezentuoti lietuvių tautinį meną. Tauta, kuri galėjo savo liaudyje sukurti 40.000 dainų, arba gal net du kartus tiek! — turėjo būti ilgų amžių eigoje jau sukūrusi aukštą vertę savo dvasios kultūrai. Ir šitas milžiniškas dainos meno paminklas, kultūrinis požiūriu yra daug brangesnis už kitų tautų paliktas griuvusių piramides!...

Lietuviai palieka dainoriais ir išėivijoje: gražiausias savo dainas mėgsta visi, ir visi jomis žavisi, kai gražiai sudainuojama

Geriausia priemonė ugdyti ir tobulinti gražų dainavimą, yra chorų organizavimas, jų rėmimas ir dalyvavimas juose. Čia Brazilijoje turime tris veikiančius lietuvių chorų: Rio de Janeiro — «Dainavos», ir São Paulyje «Vyčio» ir Šv. Juozapo R. K. Bendruomenės choras.

Choruose dalyvaujantis jaunimas turi progos pasimokinti lietuvių kalbos ir jos gražiosios tarenos, išmokti susiklausymo, ir susipažinti su aukštesniu dainavimo me-

nu. Jame dalyvaudami pajunta grožio žavingumą ir tuo būdu padidina savo kultūringumą.

Šiais laikais atbandant lietuviškumo samonei mūsų tarpe, dalyvavimą lietuviškame chore, kiekvienas turintis balsą tautiečiui, turėtų laikyti pareiga ir garbe. Kiti gi, pagal išgales turėtų chorus paremti materialiskai stodami į choro rėmėjus, ir morališkai — ragindami į chorus stoti dainininkais ir laukydami chorų parengimus ir koncertus.

Šia proga ypatingai keičiame atsiliepti į tos rūšies kreipimą į visuomenę, kuriuo didžiausias ir pažangiausias Brazilijos lietuvių — Bendruomenės Choras — kviečia mieluosius tautiečius paremti tą gražų kultūrinį darbą, kurį šis choras su pasišventimu ir ištverme dirba jau per 15 metų, lietuviškumo labui, o jūsų pačių malonumui ir pasididžiavimui. Su visuomenės parama bus pasiekta didesni ir gražesni dainos meno laimėjimai. Su lietuviška daina šėivijoje te skamba galingai ir darniai mūsų tautos nemarumas!

BRAZILIJOS ZINIOS

Tiradentes

Šį šeštadienį, balandžio 21 d. yra tautinė Brazilijos šventė, skirta Tiradentes a mini-mui.

Prez. Getulio Vargas 68 m.

Balandžio mėn. 19 d. prezidentui Getulio Vargas suėjo 68 metai. Ta proga Brazilijos prezidentą pagerbė ir Amerika. Vakariūniam New Yorke, N. Jersey valstybėje graži ir plati avenida buvo pavadinta Getulio Vargas vardu.

Komunistai Nerimsta

Brazilijos komunistai uoliai vykde Stalino įsakymus. Balandžio 18 d. visuose didesniuose miestuose buvo įsakyta suruošti protesto demonstracijas prieš Vašingtono konferencijos nutarimus. Tokia demonstracija buvo numatyta suruošti ir São Paulyje prieš prefektūros rūmus,

rua Libero Badaro. Valstybės saugumas žinodamas, kad demonstracijų rengėjai yra komunistai ir tai daroma komunistų propagandai, minėtus mitingus iš anksto uždraudė. Nežiūrint uždraudimo, trečiadienį po pietų, vienur, kitur bandė susitelkti didesni komunistų būriai. Daugiau drąsos parodė komunistai Praça Patriarca, kur pasipriešino ir suaugumui atsisakydami išsikirstyti. Buvo suareštuota 31 asmuo, kurių tarpe yra 6 sve timšaliai, kurie sulig valstybės saugumo įstatymais bus ištremti į savo kilmės kraštus. Buvo ir sužeistų.

Santos uostas

Santos uostas yra didžiausias komercinis uostas visoje Pietų Amerikoje. Čia kasdien atplaukia ir išplaukia į visus pasaulio kraštus dešimtys laivų. Dabartinė krantinė yra per maža. Kartais laivams priplaukimo prie krantinės tenka laukti net keletą dienų, ar net mėnesio, kaip yra

atsitikę karo metu.

To išvengti, tiek estado, tiek Federalinė valdžia imasi žygių, pailginti uosto krantinę. Darbai jau pradėti.

Taip pat yra ruošiamas projektas São Paulo ir Santos sujungti kanalu, kad tarp šių dviejų miestų prekių transportas būtų galimas laivais, nes dabartinės transporto priemonės nėra pakankamos. Kanalo iškasimas pareikalautų milžiniškos pinigų sumos. Apšaukiuojama, kad numatomos išlaidos yra pateisinos.

Cukrus

Paskutiniu metu rinkoje yra trūkumas cukraus, kuris "pranyko" tik laikinai, spėjant, kad gal netolimoje ateityje bus pakeltos jo kainos. São Paulo vyriausybė, kad nebūtų cukraus trūkumo, savo iniciatyva užsakė cukraus Brazilijos šiaurėje, kuris šiomis dienomis jau atvežamas į Santos uostą. Iš čia bus atiduotas rinkon ir atitinkamų pareigūnų bus prižiūrima, kad nepatektų juodos rinkos žmonėms.

— Brazilijai užmezgus santykius su Vokietija, lig šiol Rio de Janeiro veikė tik generalinis konsulas. Dabar jau yra susitarta paskirti pasiuntinį Rio de Janeiro ir Bonnoje.

GEN. MAC ARTHUR GRĮŽO

Paskutinių dienų politinius įvykius ir Korejos karo eigą nustelbė sensacinga žinia apie generolo Mac Arthuro atleidimą. Istorinių kovų vadaš šios savaitės pradžioje su nepaprastomis iškilėmis buvo išlydėtas iš tekančios saulės šalies sostinės - Tokio. Jį atsisveikinti atvyko net pats Japonijos imperatorius, ko niekad panašiose sąlygose nedarydavo Japonų tauta gen. Mac Arthur politika yra patenkinta ir jų tarpe įsigijo didelio pasitikėjimo.

Su nemažesnėmis iškilėmis buvo sutiktas Amerikoje. São Francisco miestas, Kalifornijoje, pirmas turėjo garbės priimti Tolimųjų Rytų fronto nugalėtoją. Iškilmės buvo taip didelės, kokių São Francisco miestas nebuvo matęs nuo karo pabaigos nugalint Japoniją. Dešimtys tūkstančių žmonių palikę savo namus išsipylė į gatves pagerbti vieno didžiausių karo vadų Amerikoje.

Generolas spaudai nedavė jokių aiškinimų. Jo garbei suruoštame priėmime, pareiškė, kad į politinį gyvenimą neis. «Mano politika - pasakė generolas - trumpai gali me išreikšti šiuo bendru posakiu: - kad Dievas laimintų Ameriką.

Viena televizijos stotis nu filmavo visas iškilmes ir pasiųs Stalinui pasižiūrėti.

APIE SAVUS...

«Mūsų Lietuva» džiaugdamasi savo tautiečių laimėjimais ir pasisekimais pradeda šį naują skyrelį, kuriame duos reportažas apie jų patyrimus ir kelius, kuriais jie per savo asmeninį gyvenimą priėjo prie savo tikslų.

Gerb. Vytautas Petronis yra taip pat didelis lietuviškos kultūros ir kalbos mylėtojas, ir šio «Mūsų Lietuvos» Nr. ga. bės leidėjas.

Vytautas Petronis

Prie Avenida Presidente Vargas, netoli centrinės stoties, Rio de Janeiro, kuri iš tolo atrodo kaip gulbė, ir didžiuliu krašto apsaugos M jos rūmų, išliko siaurų gatvių labirintas, kuriame vos surandu Rua Cos'a Fereira. Įeinu į seną namą ir ilgo koridoriaus gale matau keletą darbininkų, betriušiančių prie spausdinimo mašinų. Gražios spalvuotos etiketės pramonės gaminiams, firmų adresai flanėleje-akinių makštims, bankų čekiai, pakvietimai, sąskaitų blankai, vizitinės kortelės ir daugelis kitų taikomo meno dirbinių — yra šios nedidelės, bet vertingos įstaigos specialybė. Iš viršutinio aukšto nulipa maloniai šypsodamas Vytautas Petronis, šio darbininkų avilio vedėjas ir pusininkas.

davo visuomet toli, — ramiai dėsto Vytautas. — Moksias nelabai sekės, broliui nusibo do mane nuolatūs raginti, todėl sužinojęs apie mano norą iškelti pasaulie pamaityti, ramia sąžine parūpino dokumentus ir pinigų ir išleido į Braziliją į kurią ir atvažiavau 1929 metais. Pirmi įspūdžiai São Pauly buvo gražūs, tačiau, kai po kelių dienų palikęs be pinigų ėmiau šiuoti grindis — visa ėmė rodytis kitaip. Po poros metų atsидūriau Rio de Janeiro be 100 reisų! Tačiau gerų žmonių: Petro Jonušo, Jurgilo, Ramanausko ir Girnių šeimos padėdamas — ne tik neprąžvau, bet ėmiau vėl dirbti spausdintuve įvairius darbus. Po kelių metų vėl netekau darbo. Tada pradėjau laidokauti ir girtuokliauti. Pradėjau ilgėtis Lietuvos, — tačiau grįžti į ją nieko nelaimėjus nenorėjau. Tada mane ištiko nervų liga, kaip paseka palaido gyvenimo. Dvejus metus kente jau ligoninėje. Nei vienas daktaras namanė, kad aš atlaikysiu. Dėkui p. Jurelevičiūtės nuosirdžiam rūpesčiui — išgijau. Vėl ėmė sektis. Latvis Oto — milijonierius — davė man darbo savo spaustuvėje nelyginant vedėju. Pas kūrė gerą algą, o dar tiek už dirbdavau gamindamas iš popierio liekanų (kurias man Oto leido naudoti) užrašų knygytes. Sutaupęs kiek pinigų pirkau spausdintuvą mašiną, nes spaustuvės darbas man labai patinka. Po keturių metų tokio darbo Oto priėmė pu

sininką su kuriuo nesutariau ir aš atsisakiau nuo darbo. Kartu su manimi išėjo taip pat ir du darbininkai, ir mes pradėjome dirbti savo mašina. Tačiau nebuvo lengva: be užsakymų, bė buto. Kartą sutinku Praną Ziezį: — Ar reikia tau socio? — klausia jis. Taip man ir davė pusininką p. Perezą švogerį...

Vytautas Petronis.

Jei ne naujas socio gal nebūčiau dalaikęs, o dabar, Dievi dėkui — viskas augs.

— Kas darbą prižiūri, kai pats nebūni spaustuvėje?

— Aš būnu visuomet! O jei išeinu, tai darbininkai patys viens kitą ragina. Mes labai gerai sugyvenam. Žiūrėk per dvidešimt vyrų, o labai retai keičiasi, nenori išeiti. Kiek galima, duodame ir švenčių priedų jiems. — nelaukdami jokių įstatymų. Radio groja spausdintuvėje tyčia ir tai ne kiek nekliudo dirbti, o atvirkščiai — pridūda energijos. Žinai kokią braziliką jautrūs muzikai...

Žiūriu į šitą lietuvį «be 100 reisų» pradėjusį savo gyvenimą svarstymu krašte, kuris dabar pats remia visokeriopa kultūrinį darbą, spauda ir tautos reikalus, kuris nesidrovi prisipažinti laidokavęs ir gėres, ir klausiu:

Lietuviai Pasaulyje...

OKUPANTŲ KOVA SU «AMERIKOS BALSU»

— Kovo mėn. 31 d. ir balandžio 12 dienomis vyko Confederation International Syndicaliste Christian konferencija. Kartu su kitų 12 tautų iš už geležinės uždangos, dalyvavo ir Lietuvos delegacija: J. Navakienė, J. Masiulis ir p. Bžerskis.

Be 63 tremtinių delegatų, konferencijon atvyko Prancūzijos darbo imigracijos, sveikatos ir statybos ministrų atstovai. Taip pat Austrijos, Olandijos, Belgijos ir kitų kraštų darbininkų atstovai.

Išklausa įvairių pranešimų, aptarta sunki tremtinių darbininkų padėtis, socialinė ir juridinė parama, profesionaliai klausimai.

Pareikštas protestas prieš priverstinus darbus. Pavyzdžiui anapus geležinės uždangos, darbininkų išnaudojimą ir socialinį neteisngumą.

Išrinkta nuolatinė valdyba ir nustatyti tolimesnio veikimo planai.

Iš lietuvių konferencijoje pasižymėjo p. J. Navakienė. Ji buvo išrinkta konferencijos prezidentiman vicepirmininke, pirminkavo sindikalinį klausimų komisijai ir išrinkta revizijos komisijon.

— Ką darytum, jei turėtum milijoną?

Pirkčiau sklypą žemės. Stačiau vienus namus sau, o kitus — lietuviams, kur būtų salė, knygynas, sporto laukelis... o banke pinigų nelaikyčiau!

Žinau, kad iš visų sportų Vytautas labiausiai mėgsta automobilių lenktynes, tačiau jo kuklumas neleidžia net pagalvoti automobilį pirkti.

Noriu surasti savo broli Česlova — buvo atsivekinant jo paskutiniai žodžiai, — jau kelinti metai neturiu apie jį jokių žinių.

Tikime, kad Vytautas broli suras ir linkime jam pasisekimo gražiamame jo darbe.

Jau vasario 15 d. okupuotoje Lietuvoje prasidėjo agitacija prieš lietuviškąsias Amerikos Balso transliacijas. Ji buvo perduota per «radijo mazgus» ir nukreipta prieš amerikiečius, kurie norį ramius Lietuvos gyventojus įtraukti į karą. Panašaus turinio agitacija buvo pakartota per uos pačius «mazgus» vasario 16 ir 17 d.

Ryšium su šiomis transliacijomis komunistų partijos CK išleido nurodymus vietiniams partijoms komitetams, kaip turi elgtis naujai besusi darandios būklės atveju. Netrukus partijos komitetų sekretoriai sušaukė partinio aktyvumo ir agitatorių pasitarimus, kuriuose aiškino būdus, kaip reikia kovoti su imperialistine agitacija. Vėliau buvo suruošta visa eilė mitingų darbininkams ir kolehoznicams, kurių metu agitatoriai kaltino amerikiečius, kad jie norį išprovokuoti karą, sugriauti tarybinės Lietuvos gyvenimą, atimti nuo motinų vaikus, atskirti žmonas nuo vyrų, vyrus nuo žmonių ir išvežti į vergų stovyklas, kur jie bus verčiami dirbti tol, kol jie netekę jėgų mirs, kaip mūsų nuo ligų ir bado. Vadinasi, gąsdina juos tom pačiom baisybėm, kurias patys bolševikai naudoja.

Vilniaus milicijos viršininkas Šostakovskis įsakė konfiskuoti parduotuvėse ir dirbtuvėse esančias radijo priimtuvų dalis: lempas, rites, baterijas ir kita.

Gėdvilas, okupantų pastatytasis premjeras vienoje kalbų, kuri buvo perduota ir per «radijo mazgus», užsienio radiją klausančiuosius išvadino svetimų valstybių šnipais ir išdavikais.

Daugumas gyventojų apie lietuviškąsias Amerikos Balso transliacijas patyrė per skubiai ruošiamus mitingus.

Viesnagė Interiore

(iš Petro Babicko knygos «BRAZILIJA»)

Šilta lapkričio vakarą mane į stotį palydi Edmundas, sūnus Igno Dubausko, Lietuvos kariuomenės savanoris, jau per 20 metų gyvenančio Brazilijoje ir neblogai staliaus amatu besiverčiančio. Edmundo motina, dar jauna, išsilavinusi moteris, kurios didžiausias troškimas — perteikti čia gimusiems vaikams gerąsias lietuviškas tradicijas, kartu neįžeidžiant ir vietinių papročių. Pagal Brazilijoje veikiančių įstatymų «juz loci» čia gimusieji svetimšalių vaikai automatiškai laikomi Brazilijos piliečiais. Ne taip kaip Lietuvoje, kur pilietybę nulemia kraujo įstatymas — «juz sangvis».

Dubauskų namai dar neseniai buvo pilni, kaip avilyns, nes juose buvo prisiglaudę keletas DP, šviesi Pauliukonių šeima, jaunu tremtinių puraičių šeima ir šių eilučių autorius. Dažnas tuos namus vadina «Mažoji Lietuva». Tiesa, vietos juose neperdaugiausią, bet už tai vaišingumo ir svetingumo — erdvės nematuotos!

Edmundas gražiai kalba lietuviškai ir prašo manęs būtinai atvežti iš interiore, mūsų namų «zoologijos sodui» papildyti — beždžionėle, papuga (viena didelė jau turime!) ir jauna onsiuka. Inž. Abraitis, kurio kviečiamas važiuoju, taip pat yra gyvenęs jų namuose, todėl tad Edmundas pasilieka kupinas vilčių.

Naktis labai tvanki. Veik nesumerkiu akių. Ryta ima smarkiai lyti. Vietos, kuriomis dabar važiuoju, labai turtingos gamtos vaizlais. Kalnai apaugę vešliu atogrąžų augmenija, upės ir upeliai, dažnai su tyškančiais baltašroviais vandenpuoliais; siauri tarpekliai ir kiaurakalniai, nedideli miestai ir švaručiai sklidinį gėlių ūkiai. Gyvenama nemaža europiečių (italų, lenkų ir kt.). Girsiose žydi milžinai medžiai: geltonai, raudonai, violetiniai... Dabar šiose platumose prasideda pavasaris — viskas šviežia ir sodru, o kiek dar vėliau, prieš Kalėdas, Brazilija atrodo — žydingas sodas.

Campos'e jau nebelyja. Gatvėse ir stoties aikštėje telkšo valkos. Matau, kai prie vienos jų štai prieina driskius. Nusiziovauja, pasiėnkia ir pasėmęs rieškučiomis vandens ima skalauti burną, o paskum ir nusiprausia. Nesistebiu tuo. Nė kartą jau mačiau Rio de Janeiro ir kitur darbininkų, kurie šalia rašomojo kotelio bei pieštuko, nešiojasi ir dantims šepetuką.

Lėtai slenkame pro cukrinių nendrių lauką, kuriame dirba dvylika vyrų. Jie atrodo tokie mažyčiai prie nendrių, siekiančių per keturis metrus.

Už lauko ant kalnelio — medis visiškai be lapų, bet jo didžiulė ir vešli nuo žiedų gausos kepurė žėri, kaip auksinė. Matau namelį, kuriame už lango įžiūriu jauną baltaveidę moterį, meiliai apkabinusią savo juodaveidį vyrą. Trobelės švarios ir jaukios. Darželiuose pilna baltų lelijų (copo de leite — pieno stiklinė), pilnavidurių klevelių žiedų, įvairiausių spalvų, bei šiaip gėlių, gražiai papuošiančių lūšnelės, kurių taip pat apstu. Prie dailaus, kaip žaislelis, miestelio Muqui jau esame pakilę ligi 614 metrų. Augmenija čia kiek kitokia: gausu paparčių, sabambajų ir sidabriniais lapais bauba. Oras gaivanačiai vėsus. Nuo šio miestelio pradėdame pro truputį leistis žemyn. Traukinys dažnai stoviniuoja. Prie mūsų langų prieina po du, tris, o kartais daugiau pavargėlių, prašydami išmaldos. Stotelės mažutės, bet kavos, vaisių (mangų, camarinu, oranžų) apstu. Vaisių ypatinai daug sūlo vaikai, bėgiodami aplink vagonus. Juos lydi piktas policininko žvilgsnis. Traukinio sutikti ateina ir šunės, nors neatrodo, kad jie būtų labai išbadėję, o kiaulės — veik riebios, taip pat ir ožkos. Vienu jų lengvai išoko į mūsų vagono aikštėlę ir ėmė godžiai ėsti keleiviu jai pasiūlytas bananų žievelės. Bet vos tik traukinys pradėjo judėti — tiek ją ir tematėm!

Vakare vėl pradėda lynoti. Nors nemaloru kada lašai tyška ant kaktos, bet taip geriau negu staigios kibirkštys, ar alinančios dulkės.

Atsibundu miesto centre esančio kambario, kurio adresa vakar man nurodė Viktorijos stotyje kažkuriis pareigūnas. Jis nepatirė pasilikti netoli stoties esančiuose nakvynės namuose, nes, girdi, užsieniečiams juose nėra jau taip smagu ir sau-

gu. Žinoma, esu dėkingas jam už patarimus, bet pykstu už tai, kad jis mane taip greit pažino esant užsienieči. Jau penketa metų, kad ir su pertraukomis, esu Brazilijoje ir tariaus mokas vietinę kalbą. Pažvelgiu pro langą. Lietaus debesys slenka viršum miesto stogų, supdami ant kalno stovinčią mūrą bažnyčią. O čia pat po langų, ant priešingo namo stogo, išskėtę sparnus džiovinasi trejetas didelių urubū. Pabaidau juos, tačiau jie nei kiek nesijaudina. Nemėgstu šių mirties paukščių, gal dėl to, kad jie nuolat man primena vaikystėje matytą Stabrausko paveikslą, vaizduojantį sukaustytą mergaitę — Lietuva, apsupta šių godžių padarų, Brazilijoje urubū niekas nenaikina, nes žmonėse paplitusi nuomonė, kad šie tingūs maitos mėgėjai yra geriausi nešvarumų naikintojai. Spauda ir specialistai, atvirkščiai tvirtina, kad urubū, skleidžia maro bakterijas, kitas ligas.

Gatvėje išėdu į pirmą pasitaikiusią bondę, kuri pasuka į pakrantę vėliau į turgu ir sustoja veik užmiesty. Pasirodžiusios saulės spinduliuose visa atrodo labai linksmai.

Ilgai stoviu prie vandens, grožėdamasis žydriais tolumos kalnais, kurių papėdėse, nelyginant ėriukų būrelis muistosios keli debesėliai. Prieina vyras ansivilkęs pižama. Klausiu jo apie sklypų kainas (Reikia kaip nors įprasinti mano vizitą čia!). Žmogus pasirodo, labai malonus, bet neka pats nežino, todėl pakviečia į botekina (karčiametę), kurioj taip pat nieko nelaimime.

— Nesuprantu. — pyksta mano palydovas. — kaip pasuka tamsūs žmonės Braziliją užkariavo? Tie portugalai!... Matai, senhor, jie jūsu nepažįsta, tai bijo informuoti... Na, bet ne visi čia tokie!

Ir tikrai, gatvėje užkalbintas pilietis su didžiausiu malonumu išpasakoia, ką žino:

Atsisveikinant su palydovu, pasisakome pavardes. Jis nemažas valdininkas šiame mieste. Vėl ima niuktis. Tvanku ir šilta. Skubu į centrą, nes reikia šį ta pirkti: filma, žibintuvui baterija etc. Keista. — sostinė (Espirito Santo, valstybės), o mano nelaimė, niekur negaliu gauti reikiamų prekių, nors štai krautuvės lūža nuo įvairiausių gėrybių. Kainos veik kaip Rio, tik orchidėjos čia labai pigios. Pagaliau randu bateriją,

KOREJOS KARAS

Naujas UNO ir JAV vyr. kariuomenės vadas Korejos fronte gen. Ridgway vos savaitė laiko kaip perėmė Mac Arthuro pareigas. Savaiame su prantama, kad dar būtų anksti ką nors spėti, kokių pasekmių šis vyriausiosios komandos pakeitimas turės Korejos karo eigai, o taipgi ir JAV politikos kryptį. Tolimuose Rytuose. Prez. Trumanas, kalbėdamas netrukus po įsakymo, pagal kurį atšaukė gen. Mac Arthura, pabrėžė, kad vyr. kariuomenės vado pakeitimas jokiū būdu nekeičia JAV politikos Korejos atžvilgiu. Amerikiečiai kariausią Korejoje ir toliau, bet kiekvieną progą ir taikos pasiūlymą, kaip užbaigti Korejos karą, mielai svarstysią.

Tuo tarpu gen. Mac Arthur pradėjo savo kelionę į JAV, kur yra sutinkamas su didžiausiomis iškilmėmis. Atstovų rūmai ir senatas pakvietė generolą pasakyti kalbą bendrame posėdyje. Niekas neabejojo, kad Mac Arthuras gins savo karines pažiūras prieš JAV kongresą. Ir iš tikro per reitą ketvirtadienį pasakytose kalboje generolas trumpai pabrėžė svarbiausius Korejos karo siūlomus punktus:

1. ekonominė Kinijos blokada,
2. Kinijos jūros pakrančių blokada,
3. lėktuvų žvalgyba virš Mandžiurijos ir Kinijos teritorijos,
4. Čankaišeiko kariuomenės panaudojimas.

Paskutinių dienų bėgyje laikraščiuose pasirodė nauji šiaurės Korejos vyriausybės taikos pasiūlymai. Galima būtų manyti, kad šie pasiūlymai vaizduoja lyg ir komunistų atsakymą į paskutiniją Trumano kalbą, kur JAV prezidentas dar kartą patvirtino savo norą taikingai užbaigti karą. Komunistų taikos sąlygos, kaip lengva iš jų turinio spręsti, labai yra toli nuo visų tų minėtų, ku-

rias Trumanas yra pareiškęs savo kalboje. Šios sąlygos, galima drąsiai tvirtinti, yra tiesioginis Vakarų valstybių iššaukimas arba propagandos medžiaga, kurios tikslas nušlėpti pasaulinio komunizmo agresijos užmačius, kurių šių dienų auka yra pati Koreja. Kadangi šios sąlygos, kaip visiems gerai žinoma, yra surašytos Maskvoje, jos taipgi pavaizduoja kas kartą vis daugiau pavojingas sovietų žaidimo taisykles, vedant komunistų puolamąją kovą prieš Vakarų pasaulį. Korejos komunistinė vyriausybė patiekė UNO sekančias taikos sąlygas:

1. pasmerkti JAV kaipo Korejos užpuolike,
2. atsaukti visas užsienio karo pajėgas iš Korejos.
3. Korejos klausimą turi svarstyti UNO saugumo taryba, į kurią būtų priimta komunistinė linija.
4. JAV aplėistų Formozos salą ir
5. JAV neturi paremti ar kištis į Indokinijos komunistų kovą prieš prancūzus.

JAV valstybės departamanto kalbėtojas pereitą ketvirtadienį oficialiai atmetė šias komunistų taikos pretenzijas, kadangi iš jų nematyti nei mažiausio geros valios ženklo užmezgti santykius su vakarų pasauliu. Korejos karo fronte amerikiečių ir UNO kariuomenės tebetęsia puolamuosius veiksmus prieš komunistų pajėgas šiaurės Korejos teritorijoje, kur jau yra pažengusios apie 30-40 kilometrų į šiaurę nuo skiriamosios tarp abiejų Korejų sienos. Jau nemaža laiko laukiama komunistų didžioji pavasario ofensiva dar vis neprasidėjo. Savo žygį pirmyn sąjungininkų pajėgos vykdo iš lėto ir su dideliu atsargumu, norėdamos išvengti bet kokių netikėtumų, kuriuos gali pravesiti komunistai, kurie, kaip yra

spėjama, šiaurės Korejoje yra sukoncentravę iki 600.000 karių.

Paskutinėmis dienomis UNO kariuomenės daliniai tiesioginiu puolimu užėmė didelę Hwachon hidroelektrinės jėgainę. Prieš savaitę laiko komunistai čia atidarė 8 vandens užtvankos vartus, norėdami užtvengti amerikiečių kelią, bet šis žygis nedavė rezultatų.

Iš atskirų iki šiol kiniečių ginamų frontų vietų komunistai staiga pasitraukė, kaip tūto būdu nutraukdami sąly-

tį su priešais. Amerikiečiai dar bar lėtai artinasi prie Chorvon ir Kumva jungiamosios linijos, kuri, yra manoma, bus naujoji komunistų gynybosi linija. Už šios linijos taipgi randasi ir pagrindiniai komunistų kariuomenės sutelkimo junginiai.

Karo laivyno lėktuvai iš savo lėktuvnešių bazių bombardavo krante esantį Hamhung uostą, kuris yra nukentėjęs tiek, jog kol nepataisytas nėra tinkamas laivinių kastei ir tuo būdu komunistams nenau dingas.

VISAME PASAULYJE

Karas kiekvienu momentu

Naujas JAV Tolimųjų Rytų kariuomenės vadas gen. Mathew Ridgway, kuris pakeitė gen. Mac Arthura, lankydamas vieną naujai atvykusią amerikiečių diviziją į Japoniją, 320 km. nuo Tokio, pareiškė, jog atvykę kariai turi būti pasirėngę kariauti. «Mes esame prieš karo pavojų, kuris kitų tautų gali būti pradėtas prieš mus kiekvienu valandą», pasakė pažodžiui generolas.

Gen. Mac Arthur Kalbėjo

Balandžio 19 d. gen. Mac Arthur atvykęs į Vašingtoną pasakė visų laukiamą kalbą atstovų rūmuose. Generolas, anot jo pasakojimo, baigdamas savo karjerą, kalbėjo be piktumo, ar keršto, tik tai duodamas kai kuriuos patarimus iš savo ilgo, 52 metų kariškos tarnybos patyrimo. Ta patirtis leidžia tvirtinti, kad Azija yra Europos vartai. Bet taip pat yra teisinga, kad Europa yra Azijos vartai.

Mirga Marga...

Žmona sako supykusi savo vyrui:

— Tu tikras asilas, tik trūksta tau dar ragų.

Betgi asilas ragų neturi, — ginasi vyrukas,

— Tai reiškia, kad jau tau daugiau nieko netrūksta.

Vienam prekybininkui Win sen'e (Vokietijoje) buvo pavogta didelė suma pinigų.

Kadangi prekybininkas apie savo nelaimę paskelbė laikraščiuose, vagys iš "pasigailėjimo" gražino 200 markių atgal.

Stalinus pasiūkė pas save tris žymiuosius sovietų laikūnus ir pasakė: «Amerikoniai kaskart greičiau skraido aplink žemę. Jau laikas ir mums parodyti ką mes galime. Pradėkit tad skristi aplink pasaulį. Kuris iš jūsų pirmas tai įvykdys, bus paskirtas aviacijos maršalu.

Du laikūnai tuojau pasiryžo sumusti amerikono rekordą, o tretysis tylėjo.

— O tu, drauge? — klausia jo Stalinas, — ar nenori pasižymėti?

Lakūnas iškilingai pareiškė:

— Drauge, Staline! Pažangiųjų saule! Kam aš dar turiu skristi aplink pasaulį? Juk tu esi mano pasaulis ir saulė skaisčiausia.

Taip jis atsakė ir Stalino buvo paskirtas aviacijos maršalu.

bet įdėjus į vidų — neveikia. Taisome ją visi, ypač broliai, krautuvės savininkai (jų didžiulės parduotuvės vardas: Keturi broliai). Pagaliau mano rankose ji užsidega. Broliai džiaugiasi, lyg gerą biznį padarė, o aš, išėjęs, stebiuosi ir neatsistebiu. Del kelių kruzeirų keturi žmonės užmiršo tai, kad jie — milijonieriai ir gaišo bent dešimtį minučių. Biznis? Ne! Tai buvo mandagumas.

Vakare užėjau į kino teatrą. Salėje sėdi senukas labai jau lietuvišku veidu. Nutariau užkalbinti, bene būsiąs tautietis. Jis pasisako esąs lenkas (pavardė Dūdal), jau senai čia gyvenas, laikas viešbutėlį, pelno gaunas nemažai, nes dar ir ūkį Colatinus turįs. Mums bešnekant atėjo ir jo sūnus, jaunas, žvalus vaikinys, matyti gerą biznį padaręs, nes, čia pat, be ceremonijų, perdavė tėvui krūvą šimtinių. Sūnus taip pat labai optimistiškai kalba apie didelius pelnus iš ūkio, ypač sodinant kakao, kurio diegu, veik dykai patiekiantį valdžia, auginimas nesudėtingas, o medeliai vaisių duoda jau į šeštus metus.

Po filmo jiedu pavaišino mane kava ir ilgai pasakojo apie dalinamas žemes netoli Linhares, kur esą galima įsigyti 25 ha už 500 kruzeirų! Prisiminiau ten dirbusio inžinieriaus Paškausko pasakojimus apie tas žemes. Imu pagunda ten dabar nuvažiuoti, nes visai nebetoli, bet kad lietuviai, kaip pakėrėti, nemėgsta įsigyti čia žemių, o mano — gringo — įsitikinimu, ateity daug pasikeitimų įvyks pasaulio žemėlapyje, o Brazillia žygiuos į priekį, tolydžio darydama pažangą visose srityse, o ypačiai kad jos milžiniški žemės gelmių turtai vos pradėti naudoti, tuo tarpu kai kituose kraštuose — įpusėti ar baigiasi...

Stebiuosi Brazillijos pažanga! Su tiek maža gyventojų, tiek padaryti, reikia ne tik energijos, gabumo, patvarumo, atkaklumo, bet ir kūrybinės meilės. Tiesa, dar daug ko trūksta, kai lyginame ją su Europa, bet lyginami ir reikalaujami neturime užmiršti, kaip jauna yra ši tauta ir valstybė. Juo labiau tenka pažinti jos praeitį ir istoriją, pastebiu joje daug kilnumo, ypač santykiuose su kaimyninėmis valstybėmis. Brazillija leido Urug-

vajui kartu tvarkyti ir naudoti jos didžiulį ežerą Mirim, panaikino skolą Paragvajaus respublikai, suteikė atkirstai nuo vandenyno Bolivijai laisvą zoną Santos oaste, pasiėmė didžiausią išlaidų ir technikos įrengimų dalį statyboje transkontinentinio geležinkelio (via Corumba), jungiančio Atlantą su Ramiuoju vandenynu, etc.

★

Saulė teka. Nors traukinys ateis tik po septynių, bet pasiėmęs lagaminą einu į stotį. Krantinėje negras siūlo plaukti laiveliu, tvirtindamas jog vandeniui stotis pasiekiama greičiau, nes arčiau.

Valtis čiuožia veik be trūkčiojimų. Yrėjo veidas rūpesčiu išvogotas. «Kaip sekasi gyventi?» — «Neblogai» — «Uždarbis?» — «Menkas... Šeimyna didelė — septynetas vaikų. Keleivių mažai. Visi samdo automobilius. Visi skuba. Kur? Patys nežino».

Yrėjas darosi kalbesnis, net nušvinta, kai jam palinkiu būti turtingu, o kai išlipdamas klausiu, kiek mokėti, jis šypsodamas sako: «Kiek po no valia, bet po vieną milą ant kiekvieno vaiko galvos išeis?»

— Išeis, — patvirtinu aš, įspausdamas į jo ranką dešimtinę, — dar ir tau ant pingos liks.

— Žinai, senhor, negeriu. Nenoriu Dievo rūstinti. Labai ačiū!

Visą dieną keliauju Rio Doce pakrante Governador Valadares miestelio link, kurį ir pasiekiu saulei leidžiantis. Teks nakvoti, nes į Naque traukinys išėina tik rytą. Gatvės pilnos žmonių. Rėkia radio garsiakalbiai. Dulkių debesis sukulia pravažiuoją vežimai, daugumoje ant dviejų ratų.

«Minas Gerais — auksinė širdis geležinėje krūtinėje» — prisimenu prancūzų inžinieriaus H. Gorceix žodžius, tiksliai apibūdinančius nepaprastą šio krašto turtingumą. Tačiau iš vietinių gir-džiū ką kita:

— Nenorėčiau gyventi Gov. Valadores, — pasakoja ūkininkas, su kuriuo kartu užėjom išgerti pieno. — Dabar čia, palyginti, ramu... No,

senhor, aš nekalbu apie šių garsiakalbių rėkimą, bet apie «bum-bum!» Dar tik prieš keletą metų, būdavo, kai sargai valydavo gatves, vis porą nušautų iššuodavo. Aplinkui visur kalnuose aukso gyslos. Tik surask ir imk. Taigi, čia suvažiuoja pasilinksminti vagabundai, staiga paturtėjusieji, nes aukso ir tų spalvotų (brangiųjų) akmenų čia tiek ir tiek! Bėda su tokiais, kurių kišenės pilnos, o galvoj — nieko. Jei bent tik konjako kiek... Na, ir pyškinsi!

Vaikstau gatvėmis, kurios išvestos tiesios ir yra jau keletas išgrįstų. Kaip ir visur interiore, taip ir čia, — tie, panelių namai.

Pasukęs priešinga kryptimi, atsiduriu prie Rio Doce kranto. Kadangi jau gatvėse dega žiburiai, tai tuojau pamatau kažkokias žvilgančias kaip stiklas, krūvas. Tai žėrutis. Pasimū keletą jo nemažų lapų, atminimui ir viešbuty, beplaudamas nuo jų dulkes, surandui ištrigusį raudoną berilą. Tai jau trečias brangus akmuo, kurį randu Pietų Amerikoje! Šį pasi laikysiu sau, o juos, ametisus, jau padovanauju dviem žaviom lietuviatėm: Buenos Airėse ir Chicagoje.

★

Švinta. Judame Naque link, vis Rio Doce pakrante. Jei ne geltonas vanduo, upė savo ramumu ir krantais, būtų panaši į Nemuną, ypač kai kuriose vietose. Bet... čia daug akmenų sienksčių ir jacarė — tai jau nebe Nemunas.

Mažiesiems

Gyvuliai Miške

(Pasaka)

— Buvo senis ir senė ir turėjo juodu veršį, aviną, kiaulę, žąsiną ir gaidį. Kartą senis sako senėi:

— Žinai, mes neturime ką valgyti, tai rytoj papiausime veršį.

— Gerai! — sako senė.

Išgirdo tai veršis, išmušė ragais tvarto duris ir pabėgo miškan.

Kitą dieną senis vėl sako:

— Veršis pabėgo, tai piaušime aviną.

— Gerai! — sako senė.

Išgirdo avinas ir jis išbėgo miškan. Trečią dieną tas pats atsitiko su kiaule, ketvirtą dieną — su žąsinu, penktą — su gaidžiu. — visi išėjo į mišką ir jame dingo. Po kiek laiko veršis sutiko aviną ir sako jam:

— Ateina žiema, bus šalti, tai pasistatykite trobelę!

— Ot, kvailys, — sako avinas. — Kam man trobelė, kad aš turiu tokius kailinius.

Veršis sutiko kiaulę ir jai taip pat pasiūlė kartu pasistatyti trobelę žiemai. Kiaulė jam atsakė:

— Aš giliai įsiknisiu į sniegą ir nesusalsiu. Nereikia man trobelės.

Vėliau veršis sutiko žąsiną su gaidžiu ir jiems taip pat pasiūlė pasistatyti žiemai trobelę. Bet žąsinas ir gaidys at-

sakė, kad jiedu nebijo šalčių, nes turi daug pūkų. Taigi veršis vienas pasistatė trobelę — ir gyvena.

Atėjo žiema. Sniego duog prikrito. Atėjo ir dideli šalčiai. Avinui, kiaulei, žąsinui ir gaidžiui pasidarė šalta. Avinas pirmas atėjo pas veršį ir sako:

— Man, veršeli, baisiai šalta, priimk mane pas save gyventi.

— Ne! — atsakė veršis. — Tu nenorėjai padėti statyti trobelės, tai aš tavęs nepriimsiu.

— Kad nepriimsi, tai aš rašiu išmušiu tavo langus.

Išsigando veršis ir priėmė aviną.

Kitą dieną atėjo kiaulė ir taip pat pasiprašė priimti ir ją trobelėn.

— Ne! — atsakė veršis. — Tu nenorėjai padėti statyti trobelės, tai aš tavęs nepriimsiu.

Bet pagazdintas veršis priėmė ir kiaulę.

Trečią dieną atėjo žąsinas

— Man baisiai šalta, priimk mane, veršeli, pas save gyventi.

— Ne! — atsakė veršis. — Kad tu nenorėjai...

— Tai tu toks! — sušnypšė žąsinas. — Palauk, aš iš tavo trobelės sienų visas samanas išgnaibysiu, tai ir tu

sušalsi.

Išsigando veršis, priėmė ir žąsiną.

Ketvirtą dieną atėjo nuleidęs uodegą ir gaidys. Ir jis pasiprašė:

— Leisk, veršeli, mane savo trobelėn, man labai šalta.

— Ne! — atsakė veršis. — Tu vasarą nenorėjai man padėti...

Dar nepabaigė veršis kalbėti, o gaidys kad suriko:

— Tai tu toks! Aš tuojau užlipęs nuo lubų visą molį nukapstysiu, tai ir tu sušalsi!

Išsigando veršis, priėmė ir gaidį. Ir gyvena penkiese vienoje trobelėje.

Kartą gaidys išėjo miškan maikų parsinešti. Gręsus namo, pamiršo duris uždaryti. Vilkas, radęs atidarytas duris, įėjo vidun. Išsigando trobelės gyventojai. Kiaulė pradėjo aplink bėginėti ir vis «kriu-kriu-kriu!» kriu-kriu-kriu! Gaidys užsoko ant kar ties ir «kuda-ka-ka! kuda-ka-ka!» Žąsinas palindo pakrosnėn ir visai nutilo. Tik veršis ir avinas šoko prie vilko su ragais. Išsigando ir vilkas ir, ilgai nelaukdamas, išbėgo iš trobelės. Bėgdamas susitiko laputę, kuri ėjo prie trobelės gaidžio pasigauti.

— O, ten neik! — sako vilkas. Ten labai baisu, ten vienas už antrą smarkesnis.

— Negali būti! — atsakė lapė.

— Taip, kūmute, taip! Vienas aplink bėginėja ir rėkia «kur kulė! kur kulė!» Antras šaukia «paduok pakarsiu!» ir duok pakarsiu! O kiti du su šakėmis ant galvos tik taiko smeigti... Neik, kūmute, neik!

Išsigando ir lapė ir nubėgo kartu su vilku miškan. Taip trobelės gyventojai laimingai praleido žiemą miške.

Žmogus ir Varlės

(Pasaka)

Kartą žmogelis nuvedė karvę į turgų ir ją ten pardavė už septynis dolerius. Einant namo, šalia tvenkinio, girdėti buvo varlių kurkimas: «Ketur, ketur!»

— Ką jos čia šneka — galvoja žmogelis. — aš paėmiau septynis dolerius, o ne keturis.

Priėjęs prie vandens sušuko:

— O, jūs, kvailios! Septyni doleriai, o ne keturi.

O varlės vis sako: «Ketur, ketur!»

— Kad jau netikite, aš jums suskaitysiu.

Išėmė iš kišenės ir suskaitė visus septynis dolerius. Bet varlės ir toliau traukė savo giesmę: «Ketur, ketur». Supyko žmogelis ir metė pinigų balon, sakydamas:

— Jeigu netikite manimi, tai skaitykite pačios.

Numetęs pinigus, atsistojo prie kranto ir ėmė laukti, kol varlės suskaitys ir jam sugrąžins. Bet varlės vis tik kurkė: «Ketur, ketur!», o pinigų negrąžino. Žmogelis ilgai dar stovėjo, pagaliau sutemo ir turėjo eiti namo be pinigų.

Jis vėl norėjo bėgti iš kabinos, bet iški (35 šeš galvą pro kabinos išmėtą langą pamatė pakelės medžiuose daugybę juodvarnių, o kairurie dar tebesisuko ore ratu ir taikėsi nusišalti į pusryčių vietą, antrą sykį.

Seržantui vėl pasigirdo Mykoliuko žodžiai: «...išles jie tau akis ir smegenis... Važiuk ir nesuslok!...»

Jis pasikrapštė apie vairą, paspaudė starterį ir motoras vėl pradėjo dirbti, o mašina riedėti pirmyn, vis greičiau ir greičiau. Seržantas pažu aprimo ir vėl atgavo žadą. Tik jis jokių būdu negalėjo suvaldyti dabar savo minčių, ir pradėjo kalbėti pats su savimi. Taip besikalbėdamas jis privažiavo ir Vilniaus miestą. Įsukęs į pirmąją grįsto kelio dalį, jis prispaudė signalo stauglį, ir sunkvežimis kaukdamas ir staugdamas lėkė siaubo namų link.

Pamatęs NKVD rūmų kiemo vartus, seržantas pasuko į juos tuo pačiu greičiu, ir uždainavo: «Trys tankistai... tryš linksi linksmi broleliai...»

Vienas sargybinis, stovėjęs vartų lauko pusėje suriko šoferiui: — Stok! — Tačiau mašina nemažindama greičio kaukdama lėkė į vartus, varuojama išprotėjusio seržanto.

Kiemo viduje, anapus vartų vaikščiojęs sargybinis pakėlė savo automatą ir kai mašina priartėjo nesustodama per dešimtį metrų iki vartų paleido į važiuojantį vieną šūvių seriją. Nors šūviai ir klidėjo šoferiui, bet jau buvo vėlu jį sulaukyti. Sunkvežimio smogė į vartus, išlaužė juos, po jais parblakšdamas patį sargybinį įsiritė į kiemą ir sustojo ties pačiu sargybos bustu. Išbėgo sargybos viršininkas ir jo kareiviai, ir prišokę prie sukniubusio seržanto jį klausė, «kas atsitiko?»

— Mes grįžome... — dar pratarė seržantas, ir

sustingo.

«Siaubo namuose» kilo panika ir sumišimas. Pats Petrovas pravedė kvotą ir patikrinimą. Pas seržantą buvo atrastas kelionės įsakymas, ir už klijuotas vokas Petrovai ir Šogamui. Atplėšus tą voką buvo rastas toks Kazarakio pranešimas:

«Mirtis visur prieš mus - išvieji su partizonais. Ne mums prieš juos kovoti! - Kazarakis»

Patikrinus parašą rasta, jog jis tikrai paties Kazarakio ranka rašytas. Petrovas suprato, jog tūdu rašteliai buvo paties Kazarakio parašyti, kai jo burys jau buvo ištisai žuves, o jis pats dar tada tebebuvo gyvas. Nors seržantas dabar taip pat buvo negyvas, ir jo apklausinėti nebuvo galima. Petrovas nusprendė, kad Kazarakis turėjo būti «išdavikas». Tuose miškuose jau ir anksčiau diu daug svarbių NKVD pareigūnų, bet niekad NKVD nebūvo dar gavusi tokio žiauraus smūgio... net su pakvitavimu!

★

Tą pat dieną, partizanas sugrįžus į savo buveinę, Kazarakis buvo atiduotas Partizanų Brigados Karo Lauko Teismui.

Visi laisvi nuo pareigų vyrai susirinko prievado slėptuvės, nedidelėje aikštelėje po ažuolu. Partizanai sustojo ratu aplink aikštelę sudarydami gyvatvorę.

Mykoliukas atvarež Kazarakį pastatė jį vidur aikštelės. Atėjo Lūšis. Jis pats asmeniškai norėjo padaryti Kazarakio viešąjį tardymą.

— Jūs, Kazarakis, esate pastatytas prieš partizanų teismą - už ką, manau, nėra reikalo man aiškinti: ir be to visiškai aišku. Aš nutariau, prieš atiduodant patį teisman, viešai ištardyti. Tas tar-

dymas atskirai jūsų asmens nelies, nes ir tas šiose sąlygose visiškai nereikalinga. Tačiau aš padarysiu keletą klausimų liečiančių visą NKVD organizaciją. Ir jūs, kaip tos organizacijos aukštesnio rango atstovas, atsakysite tiksliai, išdėstydami mums visą teisybę ką jūs žinot. Meluoti ir išsisukinėti pačiam nėra jokio tikslo. Tai manau savajame jums aišku. Žinote kaip esate pasiejęs su mūsų žmonėmis, ir jūsų sąskaita yra labai sunki, — pasakė Lūšis.

Kazarakis apsidairė aplink. Jis visų veiduose matė sausus sukietėjusius bruožus; kieti plieniniai žvilgsniai buvo nukreipti į jį. — Taip, jokios malonės, jokio pasigailėjimo man čia nerasti, — pagalvojo jis. — Bet ar man ne vistiek, ar Šogamas su manimi padarys galą ar jie? Šie turi pagrindą mane teisti ir... bet Šogamas... už ką?... — skaldėsi mintys Kazarakio galvoje. Jį visą iki pasakutinės smegenų lastelės apėmė reziugnacija.

— Klauskit mane. Aš esu pasiruošęs, gal pirmąjį kartą savo gyvenime, sakyti teisybę, tikrą teisybę, — atsakė Kazarakis ramiu balsu, kuriam girdėjosi, kad jam jau visas vis tas pats...

— Kas yra NKVD? — pastatė pirmąjį klausimą Kazarakiumi Lūšis.

— Komunistų partijos režimas organizuoja sau, kaip atramą, kadrus «besąlyginai atsidavusius» tarnus, tamptirai surišančius savo asmeninį likimą su tuo režimu. Jums, turbūt, žinoma, kad Romos cezariai turėjo pretorianus, turkų sultonai — jančarus. Hitleris — gestapininkus. Pas Stalina toji vietoj yra «čekistai», «enkavedistai», arba kaip juos paprastai liandis vadina «gepeušnikai», — visai ramiu balsu, nesineruodamas ir apsvaistdamas kiekvieną žodį atsakinėjo visiškai atvairai ir be baimės Kazarakis į Lūšio statomus klausimus.

Ir iš tikrųjų, jis dabar neturėjo ko bijoti. Šogamo ranka gyvo jo negalėjo pasiekti. Iš kitos pusės, jis, būdamas partizanų rankose, žinojo savo galą. Pasigailėjimo jis nelaukė. Tai buvo jau aišku. Tačiau tie žmonės vietoje jam keršyti, kankinti, elgėsi visai kitaip, negu jis pats ir visi jo buvę NKVD bendradarbiai būtų elgėsi tokiu atveju.

(Bus daugiau)

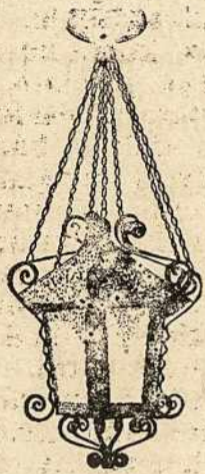
MARTINS & ŠIMKUS BAR e CAFÉ do POVO

55 AVENIDA PAIS DE BARROS, 55

MEKANIKOS DIRBTUVĖ

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mėstą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Atelier de Modas
ALEXANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7. AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Ar jau aplankei CASA SPRINDYS & CIA.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — S. PAULO — VILA ZELINA

Kur galima gauti pačių naujausių ir įvairiausių rūšių prekių. Čia gali pirkti batų, skrybėlių, elektros gaminių, statybos medžiagos, ir visko, kas reikalinga Jums ir Jūsų namams. Čia pirksi pigiau ir geresnės rūšies prekę. Didelis pasirinkimas radijo aparatų, radijo vitrolų. Čia taip pat yra *radio laboratorija* įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus. Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos

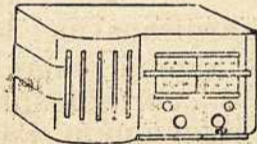

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

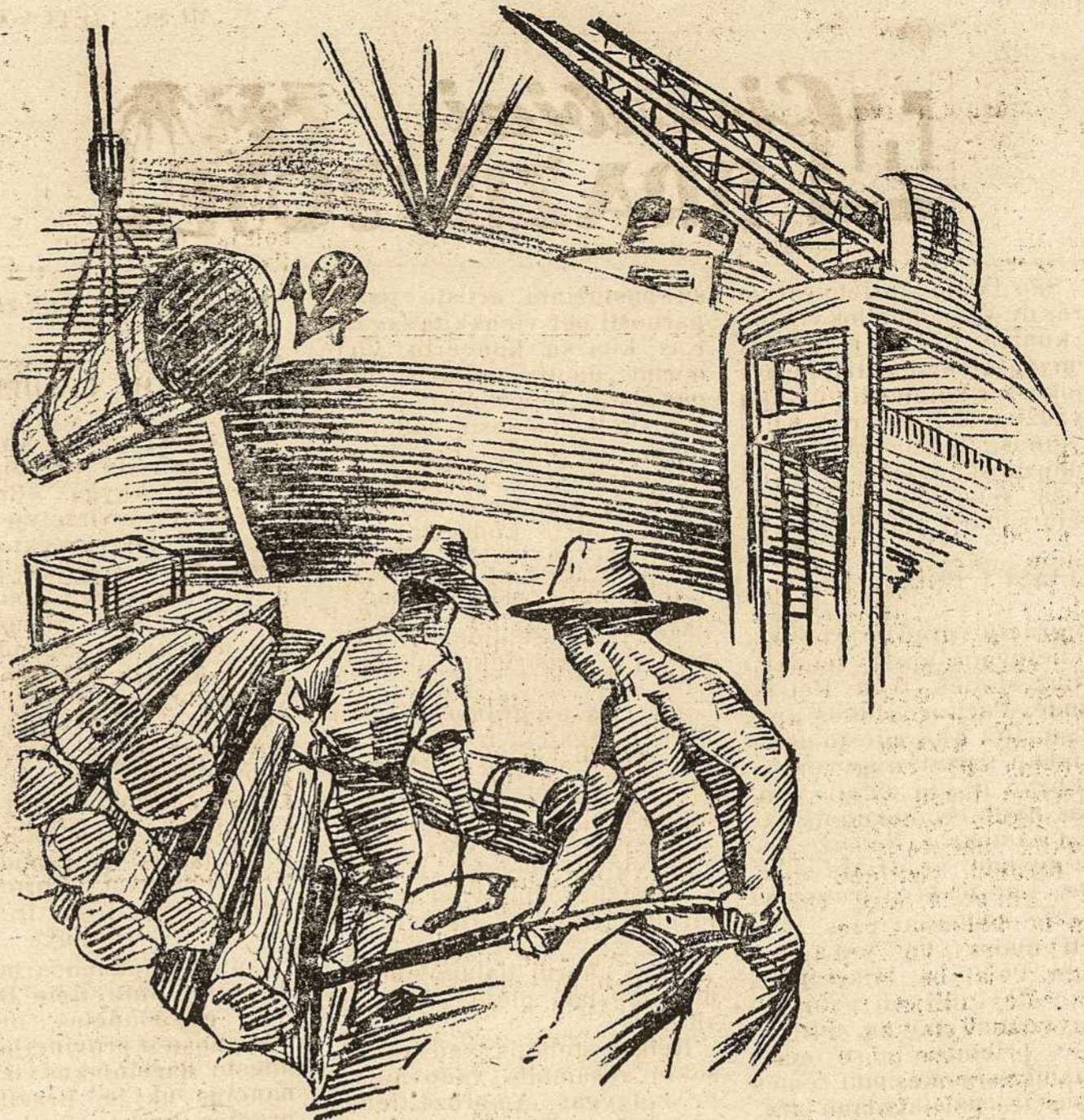
Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

ALIO! ALIO! Vila Anastacio! CASA KAROLIS STUOKA

Rua Martinho de Campos, 459. — Naujai Atsidarė
Visi bėga tekini
Jauni ir seni
Batus gaus visi
Kaina labai pigi!!!
įvairių rūšių batai — vyrams, moterims ir vaikams — fabriko kainomis
LIEIUVIAMS NUOLAIDA!...

MADEIRAS DO BRASIL

PERES & PRANAS LTDA.

IMPORTAÇÃO — EXPORTAÇÃO

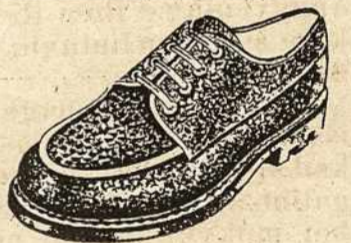
Escritorio: - Av. Churchill, 94 — 11.º and. - sala 1110 — Rio de Janeiro
Fones: 52-0229 32-6265

Em Minas Gerais:

Peres & Ca. Ltda. — Leopoldina — R. Providencia, 71
Jother Peres de Resende — São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado — Nanuque, Minas

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojines, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526

Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719

São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

Lietuviai BRAZILIJoje

— São Paulo priemiestyje Ferras de Vasconcellos vienuoliai kunigai (SS.CC.) olandai turi mūžą seminariją, kurioje mokosi ir keletas lietuviukų Pavyzdžiui iš Itaqueros Kliukų sūnus, iš Vila Japonėsa Buzūnu du sūnus ir kt., taip kad nemažą seminarijos mokinių skaičių sudaro lietuviai.

KELIASI Į PRIEMIESCIOUS.

Imigracijos pradžioje beveik visi lietuviai apsigyvendavo arti Luz stoties, Bom Retiro, Canindė, Pary ir Mocos apylinkėse. Bet šios miesto dalys yra labai tirštai apgyventos, todėl buvo ir yra didelis sunkumas rasti išsinuomuoti namų ar kambarių. Nemažą lietuvių gyvenimo pradžioje skelpos, kur būdavo trūkumas ir oro ir saulės šviesos. Čia įsigyti nuosavybę yra gana brangu. Po kurio laiko lietuviai pradėjo ieškoti patogesnių gyvenimo sąlygų, toliau priemiesčiuose nusipirkdami išsinuokėjimui žemės sklypus ir pasistatydami pradžioje, kad ir labai neturtingai nuosavą namelį. Didžiausias skaičius susitelkęs lietuvių Vila Zelinoje, kai ten pradėjo statyti nuosavą bažnyčią ir V. Beloje buvo pastatyta sava mokykla. Ir šiandien šioje apylinkėje yra daugiau lietuvių, negu kituose priemiesčiuose.

Toliau eina Vila Anastacio, kur lietuvius sutraukė ten esančios Armour skerdyklos. Trečioji vieta yra Casa Verde, toliau Parque das Nações Utin ga ir kitos apylinkės.

Paskutiniais metais lietuvių daugumoje apsigyveno Vila Zelinos, Prudentės, Vila Ema ir Ūtingos bei Parque das Nações apylinkėse. Kitados gausiai apgyventame Bom Retire, Mokoje šiandien lietuvių jau nebe daug likę.

Viena tenka pageidauti iš išsikėliausių į naujas vietas, kad stengtųsi apsigyventi kiek galint arčiau savos bažnyčios bei mokyklų ir kad nenutrauktų ryšių su lietuvišku veikimu.

BENDRUOMENĖS CHORO K NCERTAS

Balandžio mėn. 14 d. Sociedade Paulista de Ginastica salėje. rua Coutho Magalhães 280, Bendruomenės choras suruošė koncertą - vakarą.

Jei šis pramogų - vakarų, daugumoje pelno, bet ne meno tikslais, ruošiamų netrūksta, tai koncertai daug rečiau suruošiami. Lengvą komidijėlę

su pustuziniu artistų galima paruošti per vieną kitą savaitę. Kas kita su koncertu, ypač norint duoti naują ir gerai paruoštą repertuarą. Reikia bent kelių mėnesių laiko intensyvaus darbo. Be to, São Paulo lietuvių kolonijoje turime tik vieną Bendruomenės chorą. Už tat ir koncertai nėra dažni bet lietuviškos visuomenės labai laukiami ir gausiai lankomi, ką parodė ir praeitasis šeštadienis. Dainų mėgėjų prisirinko pilnutėlė salė.

Pirmąją programos dalį sudarė mergaičių ir vyrų chorai ir tautiniai šokiai. Mergaičių sudainuota «Tėviškėlė», taip pat ir antroji daly kvartetas, «Aš augau pas tėvelį», klausytojų dėmesį pavergė nuoširdžiu išpildymu ir savo turinio artimumu lietuvių dvasiai.

Vyrų chorui dainuojant au dringiausiai plojo Račiuno «Karui»

Reikia stebėtis, kad tautinių šokių ansamblis vadovaujant p. Jadvygai Ambrozaitienei, per trumpą laiką stipriai paruošė lietuvišką popurį, šunų ir kubilų ir be jokių «susimaišymų» šauniai pašoko. Tautiniai šokiai yra didelis parengimų papuošimas.

Antroji programos dalis buvo pradėta mergaičių kvartetu sudainuojant St. Šimkaus «Aš augau pas tėvelį».

Po to pirmą kart lietuviškai visuomenei pasirodė piano studentė Eug. Saldžiūnaitė sudainuodama Alberto Costa serenada.

Koncerto pabaiga buvo apvainikuota mišraus choro dainomis, Strolio Valiok, dalgeli; J. Karoso stikliukėlių, J. Žilėvičiaus anoj pusėje ežero, Janušio Pempel ir Vl. Paulausko Jūreivių maršas.

Kaip dainos buvo sudainuotos parodė audringi neperstojami klausytojų, plojimai prašant kartoti kiekvieną dainą. Ypač didingai abu kartu skambėjo Anoj pusėje ežero Tai yra tiek choro maestro Al. Ambrozaičio, tiek choristų ryžties ir darbo pasekmė. Pora paskutinių savaitių, repetičijos būdavo beveik kiekvieną vakarą. Bet šis pasiaukojimas visuomenės buvo suprastas ir įvertintas.

Viso vakaro tvarka buvo pavyzdinga. Senesni sėdėjo prie staliukų vaišindamiesi van denimis, ir alučiu, o jaunimas linksmam pasišoko.

Pertraukų metu pilnais są-

mojaus anekdotais linksmino St. Linkevičius.

KNYGŲ NAUJIENOS

Praejusį mėnesį knygų rinkoje pasirodė rašytojo Petro Babicko knyga «Brazilija». Kaip knygos viršelyje užrašyta, «Garnio» rinkykloje surinkta, Arte Grafika Lituania Ltda. spaustuvėje spausdinta. Išleido Lietuvos Pasiuntinybės Rio de Janeiro Spaudos Biuras. Knyga turi 140 puslapių.

Rašytojas P. Babickas nėra reikalingas rekomencijos. Apie jo pajėgumą kaip poeto ir beletristą, skaitančioji visuo menė Lietuvoje ir tremtyje žino iš išleistų knygų.

«Brazilija» yra ispūdžių, patirtų keliaujant iš Europos, pro Afriką Brazilijon, ir pačioje Brazilijoje, rinkinys.

Autorius paduoda labai suglaustai žinių apie Braziliją joje gyvenančius lietuvius, miestuose ir provincijoje, apie miesto darbininkus ir gyvenančius ūkyje, Brazilijos papročius, aprašo keliones keliais ir upėmis. Turinys suskirstytas — Įžangos žodis, tarp Dakaro ir Rio, Miestas pasaka, Pirmoji kelionė į Sao Paulo, Paranoje, Žemė ir žmonės, Mato Grosso, Viešna gė interiore, Naque, Porto da Pedra, Žalios dienos, Brazilijos vaizdai.

Knyga dėl lengvo ir vaizdingo stiliaus yra prieinama skaityti betkokio išsilavinimo skaitytojui Ji įdomi tiek Brazilijoje, tiek kituose kraštuose gyvenantiems pasiskaityti, nes Brazilija yra didelis, įvairus, įdomus kraštas, kurį daugumas tegali pažinti tik iš knygų.

Knyga yra gausiai iliustruota. «Brazilija» šiandien negausioje knygų rinkoje yra didelis indėlis lietuviškoje literatūroje.

Šio nr. «M.L.» atkarpoje skaitytojas ras iš naujai išleistos knygos ištrauką «Viešnagė interiore».

PAIEŠKO

Liuda Matelionienė gyvenanti São Paulyje. Rua da Graça 415, ieško Bronės Kymantienės gyvenančios Brazilijoje.

JURGI MATELIONI «M. L.» ir Arte-Grafica Lituania steigėją nuoširdžiai sveikina Vardinių proga.

«M. L.» ir Arte-Grafica Lituania.

Petras ir Emilija Burbai «M. L.» garbės prenumeratoriai.

Petras Burba yra gimęs 1909 m. Debeikių valsč., Ukmergės apskr., Giriaukos vieukiemyje. Į Braziliją atvyko 1927 m. kartu su savo tėvais. Pradžioje, kaip ir daugeliui kitų teko dirbti fazendose.

Brolis Antanas gyvena V. Lucia, o sesuo Teofilė kartu su Petru. Emilija Burbienė - Leskaitė, kilusi iš Panevėžio apskr. Brazilijon atvyko kartu su savo motina 1934 m.

Burbai dabar gyvena Vila Bandeirantes, rua Budapest 36, turi didelius nuosavus namus ir augina du sūnus: Joną ir Robertą.

PAIEŠKO

Jurgis Matikonis paieško savo dėdės Vincento Matikonio gyvenusio Š. Amerikoje 606 Camden ave., Burlington N. J., ir prieš kiek laiko atvykusio Brazilijon ir galimai apsigyvenusio São Paulyje. Dėdės arba apie jį žinančių prašau pranešti šiuo adresu: Snr. Jurgis Matikonis, Caixa Postal 74 Cambará, Vila Aurora - Est. do Paraná.

PARDUODAMA KRAUTUVĖ (Secos e molhados) Vila Oratorio, Aveida A Nr. 1180, geromis sąlygomis. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

«MŪSŲ LIETUVOS» PRENUMERATORIAI:

Garbės prenumeratoriai:

Antanas Zoluba Cr\$300,00

Prenumeratoriai rėmėjai:

- A. Maniušis Cr\$150,00
- Politas Baranauskas 150,00
- Apolonija Latvėnaitė 150,00
- Kazys Janulevičius 150,00
- Jonas Gudelevičius 100,00
- Pranas Skvarnavičius 100,00
- Napoleonas Puodžius 100,00
- Jonas Kojelavičius 100,00
- Viktoras Andriulis 100,00
- Stasys Jočys 100,00
- Vincas Urniežius 100,00
- Julius Guiga 100,00

Prenumeratoriai:

- Dr. El. Draugelis 75,00
- E. Girčys pren. į Austral. 100,00
- Petras Klemka 75,00
- Balys Kazlauskas 75,00
- Karolis Idankas 40,00
- Jonas Aleksiejus 75,00
- Bronius Urbanavičius 75,00

JAU VEIKIA LIETUVIŲ MĖGĖJŲ ORKESTRAS «S. JOSÉ»

Šis mėgėjų orkestras jau galutinai susiorganizavęs aktyviai veikia. Maestro p. Ambrozaitis, kuris sutiko būti orkestro vedėju, mokys naujai pradedančius groti. Pirmos pamokos bus ši sekmadienį, 22 d. 3 val. p. p. seselių mokyklos patalpose. Tat visi orkestro nariai prašomi dalyvauti.

Taip pat kviečiame visus mėgstančius muziką įstoti į Mėgėjų Orkestrą ir pasinaudoti šią gera proga išmokti muzikos.

Orkestro Valdyba.

MIRĖ

Antanas Kardišauskas 85 m. amžiaus iš Šančių balandžio mėn. 13 d. mirė Hospital Samaritano ligoninėje. Paliko dakterį Arą Juozavienę ir sūnų Boleslovą.

— Balandžio mėn. 15 d. mirė Povilas Cvirka, 47 m. amžiaus, buvo nevedęs.

— Balandžio mėn. 15 d. V. Alpinoje mirė Vincas Sedaivičius 75 amžiaus, kilęs iš Knytiškių km. Ukmergės valsč. Paliko tris sūnus ir tris dukteris.

IRMAOS

ESCRITORIO VILA ZELINA

BAUZYS

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

- Aberturas de firmas
- Encerramentos de firmas
- Transferencias de firmas
- Contratos na Junta Comercial
- Distratos na Junta Comercial
- Escritas Fiscais
- Escritas Comerciais

- Contratos de locação
- Cartas de Fiança
- Fequerimentos
- Balanços
- Alvarás diverscs
- Seguros de Fogo e acidentes

HOFÁRIO das 8 às 19 horas.

FOTO PRINCEZA

AVENIDA ALVARO RAMOS, 1160. — SÃO PAULO

(Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta parada)

Savininkas VLADAS DOCIUS

[vairaus didumo papildinti portretai — spalvuoti! Foto ant porcelano, antkapiams. Meniškos, gražios foto nuotraukos! Greitas ir sąžiningas darbas!]

Lietuviams pigiausias kainos!

PINIGUS UŽ «MŪSŲ LIETUVOS» PRENUMERATORIAUS PRAŠOME

KREIPTIS: - KAZIMIERAS MILIAUSKAS CAIXA POSTAL 371

siusti ir visais kitais Administraciniais reikalais